

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ»

до 55-річчя кафедри обліку і оподаткування та 85-річчя від
дня народження доктора економічних наук, професора
Литвина Богдана Мироновича

Тернопіль
26-27 вересня 2024 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку і оподаткування

*до 55-річчя кафедри обліку і оподаткування та
до 85-річчя від
дня народження доктора
економічних наук, професора
Литвина Богдана Мироновича*

МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
В УКРАЇНІ»**

Том – 1
Тернопіль
26-27 вересня 2024 року

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ЗУНУ,
протокол № 2 від 30 вересня 2024 року

Редакційна колегія:

АВЕРКИНА Марина, д.е.н., професор, Естонська школа бізнесу (Естонія)
ВАКУЛЕНКО Вероніка, доктор філософії, доцент Бізнес-школи Університету Норд (Норвегія)
ГУМЕННА-ДЕРІЙ Марія, д.е.н., доцент, ЗУНУ
ДЕРІЙ Василь, д.е.н., професор, ЗУНУ
ЖУКЕВИЧ Світлана, к.е.н., доцент, ЗУНУ
ЗАДОРЖНИЙ Зеновій - Михайло, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ЗУНУ
ЗАРУДНА Наталія, к.е.н., доцент, ЗУНУ
КАРТЕР Фінбар, керівник центру студентської підприємницької діяльності, Університет східної Англії (Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії)
КІСТЕР Агнієшка, доктор габілітований, професор, Університет Марії Кюрі-Склодовської (Польща)
КІТСІНГ Мееліс, професор, ректор Естонської школи бізнесу (Естонія)
КЛУДАЧ-АЛЕССАНДРІ Магдалена, доктор габілітований, професор, директор Колегіуму економічних та соціальних наук, Варшавська політехніка (Польща)
КРУПКА Ярослав, д.е.н., професор, ЗУНУ
МЕЛЬНИЧУК Інна, к.е.н., доцент, ЗУНУ
МУРАВСЬКИЙ Володимир, д.е.н., професор, ЗУНУ
ОМЕЦІНСЬКА Ірина, к.е.н., доцент, ЗУНУ
РОМАНІВ Ростислав, к.е.н., доцент, ЗУНУ
СЕМБІЄВА Ляззат, д.е.н., професор, Євразійський національний університет імені Л. М. Гумільова (Казахстан)
ТАНАСАС Георгіос, доктор філософії, доцент кафедри управлінських наук і технологій, Патрський університет (Греція)

Комп'ютерна верстка:

МУРАВСЬКИЙ Володимир, д.е.н., професор

Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (26-27 вересня 2024 р., м. Тернопіль). Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 555 с.

Розглянуто сучасні тенденції розвитку обліку в Україні та за кордоном, відображені проблеми облікової інформації як засобу забезпечення захисту інтересів власника, обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємницькою діяльністю, розкриті актуальні проблеми розвитку аудиту та його інформаційного забезпечення, визначені перспективи запровадження сучасних інформаційних технологій в обліку, аналізі та аудиті.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів, а також усіх осіб, які цікавяться проблемами обліку, оподаткування, аналізу, статистики і контролю в системі менеджменту.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за зміст, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання на авторів і видання є обов'язковим

Гордополов В. Ю., Колісниченко Д. Л. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ АУДИТУ ВИТРАТ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	448
Кашена Н. Б. АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ І ЦІННІСНА ШКАЛА УПРАВЛІНСЬКИХ ВПЛИВІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ БІЗНЕСУ	451
Кирик В. І. ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	454
Клименко Т. В., Перетятко Ю. М. ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ	458
Кріль А. Ю. ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ АКТІВ У СФЕРІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	461
Лазаришина І. Д. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЛЕВАНТНОСТІ АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ РІЗНИХ РІВНІВ УПРАВЛІННЯ	464
Лоханова Н. О., Яцунська О. С. ДО ПИТАННЯ ПРЕДМЕТУ ВІДАННЯ АУДИТОРСЬКОГО КОМІТЕТУ	466
Лукановська І. Р. КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЯК ОСНОВА ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ	468
Майстренко А. С. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО АУДИТУ КОМПАНІЙ	470
Максимюк А. В. ЗАПРОВАДЖЕННЯ МАКРОПРУДЕНЦІЙНОГО НАГЛЯДУ ЗА НЕБАНКІВСЬКИМ ФІНАНСОВИМ РИНКОМ В УКРАЇНІ	473

Клименко Т. В.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування,
Перетяцько Ю. М.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

Якість управлінських рішень в сучасних умовах залежить від ефективності функціонування підсистеми економічної діагностики як елемента системи управління підприємством, при цьому особливу увагу необхідно приділити оцінюванню його конкурентоспроможності.

Згідно Великої української енциклопедії поняття «економічна діагностика» трактується як «системний аналіз економічних показників з метою визначення порушень у сфері господарської діяльності» [1]. У навчальній літературі економічна діагностика розглядається як аналітичне оцінювання всіх сфер діяльності підприємства з позицій досягнення максимально можливого економічного результату за рахунок оптимального та ефективного використання обмежених економічних ресурсів, спрямоване на прийняття ефективних управлінських рішень [2, с. 16].

Конкурентоспроможність підприємства характеризується здатністю досягати успіху в конкурентному середовищі, якісно реагувати на чинники, що в ньому функціонують, нарощуючи економічний потенціал до розвитку. В рамках дослідження конкурентоспроможності підприємства мають бути оцінені його позиція на ринку, якість продукції (робіт, послуг), рівень відносин з клієнтами, здатність реагувати та адаптуватися до змін ринкового середовища, економічна ефективність та фінансовий стан тощо.

Науковцями виділяються різні методи економічної діагностики конкурентоспроможності підприємства, використання яких спрямовано на

комплексне дослідження конкурентоспроможності, або її оцінювання за окремими напрямками. Зокрема, серед найбільш відомих методик можна виділити: оцінювання конкурентоспроможності на основі міжнародного поділу праці; методи, що базуються на теорії ефективної конкуренції та на теорії якості продукції; матричні методи оцінювання конкурентоспроможності; SWOT-аналіз; аналітичний і графічний методи та інші [3, с. 80-86].

На основі методик економічної діагностики підприємство здатне визначати власні сильні та слабкі сторони в ринковому середовищі. Так, оцінювання позиціонування на ринку, рівня та структури витрат, цінового параметру, якості продукції (робіт, послуг), операційної ефективності в цілому і порівняння цих параметрів з показниками конкурентів, дозволяють підприємству виявляти фактори, які обмежують його розвиток та конкурентоспроможність, а також впроваджувати ефективніші заходи, що сприятимуть удосконаленню процесу управління.

Діагностування ефективності використання ресурсного потенціалу сприятиме виявленню напрямів, які потребують реалізації інвестиційних проектів, оптимізації витрат, підвищення кваліфікації персоналу, що забезпечуватиме більш продуктивне управління ресурсами задля нарощування загальної ефективності діяльності підприємства.

Окрім цього, результати дослідження конкурентного середовища, тенденцій зміни його ключових індикаторів є економічним підґрунтям для розробки стратегічного плану розвитку бізнесу, що враховуватиме можливості нарощування економічного потенціалу, в тому числі з урахуванням спроможності інноваційного поступу, розробку механізмів запобігання або уникнення впливу загроз різного роду походження.

У контексті управління ризиками, економічна діагностика дозволяє виявляти ризики та можливі вразливі місця, які можуть мати негативний вплив на ефективність бізнесу, за рахунок впровадження адаптивних механізмів у систему управління підприємством.

Щодо питання дослідження місця підприємства на ринку, то такий напрям діагностики сприятиме обранню більш якісної стратегії ціноутворення, використанню ефективніших інструментів маркетингової діяльності з орієнтацією на оптимізацію сегментації клієнтів і, за можливості, диференціацію продукції (робіт, послуг) для отримання конкурентних переваг за рахунок підвищення лояльності клієнтів і нарощування обсягів реалізації. Виявлення нових тенденцій серед вподобань клієнтів вимагатиме від бізнесу впровадження інноваційних підходів у задоволенні попиту, реалізація яких сприятиме покращенню конкурентних позицій на ринку.

Отже, ефективно функціонуюча система економічної діагностики конкурентоспроможності є важливою умовою забезпечення ефективності бізнесу та породжує передумови для його економічного розвитку. Результати економічної діагностики є інформаційною базою для обґрунтування тактичних і стратегічних рішень у сфері управління підприємством у цілому, а також щодо оптимізації використання його ресурсного потенціалу, ефективного управління ризиками, стимулювання інновацій, що сприяє формуванню та нарощуванню конкурентних переваг на ринку та довгостроковому стійкому розвитку бізнесу.

Література

1. Економічна діагностика. *Велика українська енциклопедія: веб-сайт*. URL: <http://surl.li/afkibo>.
2. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 456 с.
3. Економічна діагностика: підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.